

КРИТЕРИЈУМИ И ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕЊИВАЊА У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

- У току једног полугодишта ученик се оцењује најмање 4 пута од чега најмање једном усмено (Ученик треба да буде спреман за усмено одговарање на сваком часу тј. усмено испитивање се неће посебно најављивати).
- Писмене провере знања се структурирају на основу 3 нивоа знања (основни, средњи и напредни ниво) према стандардима. Распоред писмених провера знања се објављује на сајту школе;
- По један писмени задатак у полугодишту биће у форми читања и разумевања прочитаног, оцењује се по бодовној скали за контролне задатке;
- Оцењује се и рад на пројектима (начин излагања и презентовања, степен ангажовања и сарадње у групи).
- Ученици којима је потребна додатна подршка у учењу (индивидуализација и ИОП) оцењују се индивидуално у складу са својим могућностима и односом према раду.
- Свака домаћа лектира биће оцењена појединачном бројчаном оценом.

Критеријуми и елементи оцењивања у настави српског језика и књижевности у 5. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да опише свој доживљај и да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције (стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава; једночинка, радио-драма). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; описне и родољубиве; митолошке, песме о раду и породичне песме). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења. Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања (разликује променљиве речи и подврсте променљивих речи и непроменљиве речи – прилоге и предлоге; разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију; функције и значења падежа; основне

реченичне чланове; разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола). Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта) и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и врло успешно самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

Потпуно самостално наводи синонине и антонине.

Писмени задатак: Ученик је у потпуности разумео тему и одговорио на њу. Тему је целовито и садржајно разрадио, поштује композицију (увод, разрада, закључак), излагање је поступно и логично, реченице су јасне и правилне. Стил је богат описима, емоцијама и примереним стилским средствима, а рад је занимљив, креативан и маштовит; граматичке и правописне грешке су изузетне или их нема. Рад је уредан и читак.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик у потпуности разуме прочитани текст, самостално издваја битне информације и проналази тражене информације у тексту, повезује податке из различитих делова текста, изводи закључке, тумачи значење речи и израза у контексту и одговоре поткрепљује подацима из текста.

Рецитовање: Ученик је текст научио у целини и изражајно, тачно и јасно га рецитије уз одговарајућу дикцију. Поштује интонацију, паузе и ритам и рецитовањем показује разумевање садржаја и емоционалног тона текста.

Говорна вежба: Ученик се правилно и изражајно усмено изражава, тачно излаже текст поштујући правила композиције, износи своје ставове, описе и емоције у складу са темом, лепо формулише мишљење и показује развијену културу комуникације.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и готово (у потпуности) самостално уме да опише свој доживљај и да одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције (стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава; једночинка, радио-драма). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и углавном их препознаје у тексту (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; описне и родољубиве; митолошке, песме о раду и породичне песме). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, углавном самостално повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично

низање мотива). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, углавном је самосталан и долази до решења. Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, често чита више од оног што је задато и често се служи осталим изворима знања.

Језик

Ученик у готово потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме углавном без грешке да примени стечена знања (разликује променљиве речи и подврсте променљивих речи и непроменљиве речи – прилоге и предлоге; разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију; функције и значења падежа; основне реченичне чланове; разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола). Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта) и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и успешно самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и углавном показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, углавном тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. Самостално наводи синониме и антониме.

Писмени задатак: Ученик је разумео тему и одговорио на њу. Тема је добро разрађена, поштује композицију (увод, разрада, закључак), излагање је углавном логично и поступно. Реченице су јасне и правилне, уз мањи број граматичких и правописних грешака. Стил је примерен теми, а рад је уредан и читак.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик добро разуме прочитани текст, издваја битне информације, повезује већину података, изводи закључке и уме да значење речи и израза одреди у контексту. Одговоре углавном поткрепљује подацима из текста.

Рецитовање: Ученик је текст научио и углавном га тачно, јасно и изражајно рецитиује. Дикција, интонација, паузе и ритам су углавном одговарајући. Показује разумевање садржаја и расположења текста.

Говорна вежба: Ученик се правилно и јасно усмено изражава, излаже текст поштујући основна правила композиције, износи ставове, описе и емоције у складу са темом и показује добру културу комуникације.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и делимично уме да опише свој доживљај и да уз помоћ наставника одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Самостално уме да одреди књижевни род и тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај одређује неке елементе композиције. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности. Зна дефиниције стилских фигура, уз помоћ наставника или вршњака препознаје

их у тексту. Делимично усваја књижевне термине и појмове и понекад учествује у интерпретацији (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; описне и родољубиве; митолошке, песме о раду и породичне песме; тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива). У већини случајева чита домаћу лектуру и понекад учествује у интерпретацији. На часовима је каткад активан и ретко користи додатне изворе знања.

Језик

Ученик уме да дефинише наставне садржаје из граматике, памти их и репродукује али грешу у примени стеченог знања (разликује променљиве и непроменљиве речи; разликује категорије рода, броја и теже одређује падеже речи које имају деклинацију; зна основне реченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола). Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта) и делимично их примењује у писаним радовима. Уме да одговори на питања али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и понекад грешу у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку, одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, препричава и описује уз помоћ наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су делимично садржајно разрађени, делимично тачно написани, композицијски утемељени. Уз помоћ проналази тражене информације у тексту и наводи синониме и антониме.

Писмени задатак: Ученик је разумео тему и одговорио на њу, али је није у потпуности разрадио. Композиција је делимично испоштована, мисли нису увек повезане, а присутан је већи број граматичких и правописних грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик разуме основни смисао текста и проналази непосредно наведене информације. Делимично повезује податке и уз подстицај изводи једноставне закључке.

Рецитовање: Ученик је текст научио и углавном га тачно репродукује, али рецитовању недостају одговарајућа дикција, интонација и изражајност.

Говорна вежба: Ученик уме да изложи основну мисао и одговори на тему, али је излагање краће и мање развијено; потребан му је подстицај.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик тешко чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и понекад делимично уме да опише свој доживљај и да уз помоћ наставника понекад одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Понекад уз помоћ уме да одреди књижевни род и стално тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај ретко одређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, десетерац

и осмерац; порука, особине ликова, вредновање поступака ликова). У већини случајева не чита домаћу лектуру и ретко учествује у интерпретацији. На часовима је ретко активан.

Језик

Ученик ретко уме дефинише наставне садржаје из граматике, делимично их памти и репродукује али не уме примени стечена знања (разликује категорије рода, броја и уз помоћ ретко одређује падеже речи које имају деклинацију; понекад препознаје основне реченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена). Прави веће правописне и граматичке грешке. Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове и углавном греша у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни али у вези са темом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака, али поштује форму. Понекад уме да наведе синоним и антоним уз помоћ наставника.

Писмени задатак: Ученик је делимично разумео тему и делимично одговорио на њу. Тема је слабо разрађена, композиција није уједначена, мисли су недовољно повезане, а присутан је велики број граматичких и правописних грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик разуме само основне и непосредно наведене информације у тексту. Тешко повезује податке и на сложеније захтеве одговара уз помоћ.

Рецитовање: Ученик делимично зна текст и рецитије га несигурно, са грешкама. Недостају дикција и изражајност и потребан му је подстицај.

Говорна вежба: Ученик одговара на захтеве само уз помоћ наставника и тешко организује усмено излагање.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ не учествује у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања а због лошег читања не разуме текст. Не чита домаћу лектуру и не учествује у интерпретацији. На часовима је неактиван.

Језик

Ученик није усвојио основне граматичке и не препознаје граматичке категорије ни у најједноставнијим примерима. Не уме да одговори на питања потпуном реченицом и не прихвата помоћ и савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму.

Писмени задатак: Ученик није разумео тему или није одговорио на њу. Рад је ван теме или нема јасну основну идеју; композиција није испоштована, реченице су неповезане и нејасне, а присутан је велики број грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик не показује основно разумевање текста и не успева да издвоји ни основне информације.

Рецитовање: Ученик није научио задати текст и не успева да га репродукује.

Говорна вежба: Ученик није припремљен за усмено изражавање и не одговара на постављене захтеве ни уз помоћ наставника.

КРИТЕРИЈУМИ И ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕЊИВАЊА У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ – 6. РАЗРЕД

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да парафразира и опише свој доживљај као и да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између ауторске приповетке и романа и уме самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; културноисторијско предање; дидаскалије и реплика). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења. Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања и да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима (поред садржаја из граматике за 5. разред ту су и: неличне и придевске заменице; глаголска времена аорист, имперфекат, плусквамперфекат; фонетика; творба речи; комуникативна функција реченица). Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и врло успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, занимљиви, креативни и маштовити. Самостално проналази тражене информације у тексту. Потпуно успешно и самостално саставља вест, обавештење и кратак извештај. Уме да драматизује краћи текст. Потпуно успешно гради деминутиве и аугментативе.

Писмени задатак: Ученик је у потпуности разумео тему и одговорио на њу. Тему је целовито и садржајно разрадио, композиција је јасна и логична, стил примерен и богат, а граматичке и правописне грешке изузетне или их нема. Рад је уредан и читак.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик у потпуности разуме прочитани текст, самостално издваја и повезује битне информације, изводи закључке и аргументује одговоре подацима из текста.

Рецитовање: Ученик је текст научио у целини и изражајно, тачно и јасно га рецитиује уз одговарајућу дикцију, интонацију, паузе и ритам.

Говорна вежба: Ученик се правилно и изражајно усмено изражава, логично излаже, аргументује, износи ставове и показује развијену културу комуникације.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и готово (у потпуности) самостално уме да парафразира и опише свој доживљај као и да одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње и готово (у потпуности) уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између ауторске приповетке и романа и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и

углавном их препознаје у тексту (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, углавном самостално повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; културно-историјско предање; дидаскалије и реплика). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, углавном је самосталан и долази до решења. Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, често чита више од оног што је задато и често се служи осталим изворима знања.

Језик

Ученик у готово потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме углавном без грешке да примени стечена знања и да углавном без грешке повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима (пored садржаја из граматике за 5. разред ту су и: неличне и придевске заменице; глаголска времена аорист, имперфекат, плусquamперфекат; фонетика; творба речи; комуникативна функција реченица). Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, углавном тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. Успешно и углавном самостално саставља вест, обавештење и кратак извештај. Уме да драматизује краћи текст. Успешно гради деминутиве и аугментативе.

Писмени задатак: Ученик је разумео тему и одговорио на њу. Тема је добро разрађена, композиција испоштована, излагање логично, уз мањи број граматичких и правописних грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик добро разуме текст, издваја битне информације, повезује већину података и изводи закључке.

Рецитованье: Ученик текст рецитиује тачно, јасно и изражајно, уз мања одступања у дикцији, интонацији или ритму.

Говорна вежба: Ученик успешно и правилно излаже и износи своје мишљење, уз мања одступања.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и делимично уме да парафразира и опише свој доживљај као и да уз помоћ наставника одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Уз помоћ наставника уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај одређује неке елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и зна разлику између ауторске приповетке и романа. Зна дефиниције стилских фигура, уз помоћ наставника или вршњака препознаје их у тексту. Делимично усваја књижевне термине и појмове и понекад учествује у интерпретацији (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). У већини случајева чита домаћу лектуру и понекад учествује у интерпретацији. На часовима је повремено активан и ретко користи додатне изворе знања

Језик

Ученик уме да дефинише наставне садржаје из граматике, памти их и репродукује али грешу у примени стечених знања као и у повезивању граматичких појмова обрађених у претходним разредима са новим садржајима (пored садржаја из граматике за 5. разред ту су и: неличне и придевске заменице; глаголска времена аорист, имперфекат, плусквамперфекат; фонетика; творба речи; комуникативна функција реченица). Делимично зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и делимично их примењује у писаним радовима. Уме да одговори на питања али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и понекад грешу у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује уз помоћ наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су делимично садржајно разрађени, делимично тачно написани, композицијски утемељени. Уз помоћ проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника саставља вест, обавештење и кратак извештај, драматизује краћи текст, гради деминутиве и аугментативе.

Писмени задатак: Ученик је разумео тему и одговорио на њу, али је није у потпуности разрадио. Композиција је делимично повезана, мисли нису увек повезане, а присутан је већи број граматичких и правописних грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик разуме основни смисао текста и проналази непосредно наведене информације; делимично повезује податке и уз подстицај изводи закључке.

Рецитовање: Ученик је текст научио и тачно га репродукује, али рецитовању недостају дикција, интонација и изражајност.

Говорна вежба: Ученик излаже основну мисао, али је излагање недовољно развијено или мање логично.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик тешко чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и понекад делимично уме да опише свој доживљај и да уз помоћ наставника понекад одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Понекад уз помоћ уме да одреди књижевни род и стално тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај ретко одређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ (стилске фигуре; песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; порука, особине ликова, вредновање поступака ликова). У већини случајева не чита домаћу лектуру и ретко учествује у интерпретацији. На часовима је ретко активан.

Језик

Ученик ретко уме дефинише наставне садржаје из граматике, делимично их памти и репродукује али не уме да примени стечена знања (разликује категорије рода, броја и уз помоћ ретко одређује падеже речи које имају деклинацију; понекад препознаје основне реченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена). Прави веће правописне и граматичке грешке. Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове и углавном грешки у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни, али у вези са темом. Имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака, али поштују форму. Уз помоћ проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника саставља обавештење, и даје пример за деминутиве и аугментативе.

Писмени задатак: Ученик је делимично разумео тему и делимично одговорио на њу. Тема је слабо разрађена, мисли су недовољно повезане и присутан је велики број грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик разуме само основне и непосредно наведене информације; тешко повезује податке и потребна му је помоћ.

Рецитовање: Ученик делимично зна текст и рецитије га несигурно, са честим грешкама и без довољне изражајности.

Говорна вежба: Ученик одговара на захтеве само уз помоћ наставника и тешко организује излагање.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ неучествује у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст. Не чита домаћу лектуру и не учествује у интерпретацији. На часовима је неактиван.

Језик

Ученик није усвојио наставне садржаје из граматике, не препознаје граматичке категорије. Нема предзнања, па тешко прати наставу, пасиван и незаинтересован. Не прихвата помоћ ни савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму. Тешко се изражава, а техника читања не задовољава.

Писмени задатак: Ученик није разумео тему или није одговорио на њу. Рад је ван теме или нема јасну идеју, композиција није испоштована, а присутан је велики број језичких и правописних грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик не показује основно разумевање текста и не успева да издвоји ни основне информације.

Рецитовање: Ученик није научио задати текст и не успева да га репродукује.

Говорна вежба: Ученик не одговара на постављене захтеве ни уз помоћ наставника.

КРИТЕРИЈУМИ И ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕЊИВАЊА У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ – 7. РАЗРЕД

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да парафразира и опише свој доживљај као и да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између ауторске приповетке и романа и уме самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање

поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; културно-историјско предање; дидаскалије и реплика). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења. Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања и да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима (поред садржаја из граматике за 5. и 6. разред, ту су и: глаголски облици (футур други, императив, потенцијал, глаголски прилог садашњи, глаголски прилог прошли, трпни глаголски придев), синтагме, независне и зависне реченице, напоредни односи међу реченицама и реченичним члановима, служба речи у реченици. Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта; растављање речи на крају реда; писање глаголских облика и правописна решења у вези са писањем глаголских облика) и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и врло успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, занимљиви, креативни и маштовити. Самостално проналази тражене информације у тексту. Уме да драматизује краћитекст

Писмени задатак: Ученик је у потпуности разумео тему и одговорио на њу. Тему је целовито и садржајно разрадио, поштује композицију (увод, разрада, закључак), излагање је поступно и логично, реченице су јасне и правилне. Стил је богат описима, емоцијама и примереним стилским средствима, а рад је занимљив, креативан и маштовит; граматичке и правописне грешке су изузетне или их нема. Рад је уредан и читак.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик у потпуности разуме прочитани текст, самостално издваја и повезује битне информације, изводи закључке и аргументује одговоре подацима из текста.

Рецитовање: Ученик је текст научио у целини и изражајно, тачно и јасно га рецитиује уз одговарајућу дикцију, интонацију, паузе и ритам.

Говорна вежба: Ученик се правилно и изражајно усмено изражава, логично излаже, аргументује, износи ставове и показује развијену културу комуникације.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и готово (у потпуности) самостално уме да парафразира и опише свој доживљај као и да одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње и готово (у потпуности) уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између ауторске приповетке и романа и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и углавном их препознаје у тексту (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, дистих, терцет, катрен; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, углавном самостално повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; културно-историјско предање; дидаскалије и реплика). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, углавном је самосталан и долази до решења. Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, често чита више од оног што је задато и често се служи осталим изворима знања.

Језик

Ученик углавном самостално примењује знања о синтагмама, глаголским облицима и начинима, реченичним члановима, напоредним односима и независним и зависним реченицама; сложеније примере решава уз малу помоћ.

Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, углавном тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. Уме да драматизује краћи текст.

Писмени задатак: Ученик је разумео тему и одговорио на њу. Тема је добро разрађена, композиција испоштована, излагање логично, уз мањи број граматичких и правописних грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик добро разуме текст, издваја битне информације, повезује већину података и изводи закључке.

Рецитованье: Ученик текст рецитује тачно, јасно и изражајно, уз мања одступања у дикцији, интонацији или ритму.

Говорна вежба: Ученик успешно и правилно излаже и износи своје мишљење, уз мања одступања.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и делимично уме да парафразира и опише свој доживљај као и да уз помоћ наставника одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Уз помоћ наставника уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај одређује неке елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и зна разлику између ауторске приповетке и романа. Зна дефиниције стилских фигура, уз помоћ наставника или вршњака препознаје их у тексту. Делимично усваја књижевне термине и појмове и понекад учествује у интерпретацији (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). У већини случајева чита домаћу лектиру и понекад учествује у интерпретацији. На часовима је повремено активан и ретко користи додатне изворе знања

Језик

Ученик препознаје и одређује основне врсте синтагми, личне и неличне глаголске облике, основне реченичне чланове, напоредне односе и неке врсте зависних реченица.

Делимично зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и делимично их примењује у писаним радовима. Уме да одговори на питања, али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа).

Правилно изговара гласове и понекад грешу у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује уз помоћ наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су делимично садржајно разрађени, делимично тачно написани, композицијски утемељени. Уз помоћ проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника драматизује краћи текст.

Писмени задатак: Ученик је разумео тему и одговорио на њу, али је није у потпуности разрадио. Композиција је делимично повезана, а присутан је већи број граматичких и правописних грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик разуме основни смисао текста и проналази непосредно наведене информације; делимично повезује податке и уз подстицај изводи закључке.

Рецитовање: Ученик је текст научио и тачно га репродукује, али рецитовању недостају дикција, интонација и изражајност.

Говорна вежба: Ученик излаже основну мисао, али је излагање недовољно развијено или мање логично.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик тешко чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и понекад делимично уме да опише свој доживљај и да уз помоћ наставника понекад одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Понекад уз помоћ уме да одреди књижевни род и стално тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај ретко одређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; порука, особине ликова, вредновање поступака ликова). У већини случајева не чита домаћу лектуру и ретко учествује у интерпретацији. На часовима је ретко активан.

Језик

Ученик уз помоћ препознаје синтагму, основне реченичне чланове, глаголске облике и прост и сложен глаголски предикат.

Прави веће правописне и граматичке грешке. Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове и углавном греша у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевнотекстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни али у вези сатемом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака, али поштује форму. Уз помоћ проналази тражене информације у тексту.

Писмени задатак: Ученик је делимично разумео тему и делимично одговорио на њу. Тема је слабо разрађена, мисли су недовољно повезане и присутан је велики број грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик разуме само основне и непосредно наведене информације; тешко повезује податке и потребна му је помоћ.

Рецитовање: Ученик делимично зна текст и рецитије га несигурно, са честим грешкама и без довољне изражајности.

Говорна вежба: Ученик одговара на захтеве само уз помоћ наставника и тешко организује излагање.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ не учествује у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања а због лошег читања не разуме текст. Не чита домаћу лектуру и не учествује у интерпретацији. На часовима је неактиван.

Језик

Ученик не успева да препозна минималне граматичке садржаје ни у најједноставнијим примерима. Нема предзнања, па тешко прати наставу, пасиван и незаинтересован. Не прихвата помоћ ни савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму. Тешко се изражава, а техника читања не задовољава.

Писмени задатак: Ученик није разумео тему или није одговорио на њу. Рад је ван теме или нема јасну идеју, композиција није испоштована, а присутан је велики број језичких и правописних грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик не показује основно разумевање текста и не успева да издвоји ни основне информације.

Рецитовање: Ученик није научио задати текст и не успева да га репродукује.

Говорна вежба: Ученик не одговара на постављене захтеве ни уз помоћ наставника.

КРИТЕРИЈУМИ И ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕЊИВАЊА У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ – 8. РАЗРЕД

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да :

- 1) Опише свој доживљај
- 2) Самостално уме да одреди књижевни род и врсту.
- 3) Анализира елементе композиције (стих, строфа, рима; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појаваи сл.).
- 4) Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту.

- 5) Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању.
- 6) Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту.
- 7) Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива).
- 8) Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења.
- 9) Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији.
- 10) На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, често чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања:

- 1) Разликује врсте и подврсте речи.
- 2) Разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа.
- 3) Прецизно одређује реченичне чланове.
- 4) Разликује глаголске облике и граматичке категорије глагола.
- 5) Одређује врсту и службу зависних реченица.
- 6) Објасни настанак и развој српског књижевног језика; разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; именује дијалекте српског језика.
- 7) Зна особине гласова српског језика, самостално одређује гласовне промене у речима.
- 8) Самостално издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења.
- 9) Самостално и потпуно користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и зна да их повеже.
- 10) Зна правописна правила и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа).
- 11) У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и врло успешно самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, занимљиви, креативни и маштовити. Самостално проналази тражене информације у тексту.

Писмени задатак: Ученик је у потпуности разумео тему и одговорио на њу. Тему је целовито и садржајно разрадио, композиција је јасна и логична, стил примерен и богат, а граматичке и правописне грешке изузетне или их нема. Рад је уредан и читак.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик у потпуности разуме прочитани текст, самостално издваја и повезује битне информације, изводи закључке и аргументује одговоре подацима из текста.

Рецитовање: Ученик је текст научио у целини и изражајно, тачно и јасно га рецитије уз одговарајућу дикцију, интонацију, паузе и ритам.

Говорна вежба: Ученик се правилно и изражајно усмено изражава, логично излаже, аргументује, износи ставове и показује развијену културу комуникације.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и углавном самостално уме да:

- 1) Опише свој доживљај.
- 2) Углавном самостално уме да одреди књижевни род и врсту.
- 3) Анализира елементе композиције (стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава и сл.).
- 4) Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме углавном самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту.
- 5) Углавном усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању.
- 6) Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту.
- 7) Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива)
- 8) Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, углавном је самосталан и долази до решења.
- 9) Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији.
- 10) На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, често чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик у готово потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме углавном без грешке да примени стечена знања:

- 1) Разликује врсте и подврсте речи.
- 2) Разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа.
- 3) Прецизно одређује реченичне чланове
- 4) Разликује глаголске облике и граматичке категорије глагола.
- 5) Одређује врсту и службу зависних реченица.
- 6) Објасни настанак и развој српског књижевног језика; разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; именује дијалекте српског језика.
- 7) Зна особине гласова српског језика, одређује гласовне промене у речима.

- 8) Издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења.
- 9) Користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и зна да их повеже.
- 10) Зна правописна правила и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа).
- 11) У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и успешно самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и углавном показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, углавном тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту.

Писмени задатак: Ученик је разумео тему и одговорио на њу. Тема је добро разрађена, композиција испоштована, излагање логично, уз мањи број граматичких и правописних грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик добро разуме текст, издваја битне информације, повезује већину података и изводи закључке.

Рецитовање: Ученик текст рецитије тачно, јасно и изражајно, уз мања одступања у дикцији, интонацији или ритму.

Говорна вежба: Ученик успешно и правилно излаже и износи своје мишљење, уз мања одступања.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова).

- 1) Делимично уме да опише свој доживљај
- 2) Самостално уме да одреди књижевни род и тражи помоћ при одређивању врсте.
- 3) Уз подстицај одређује неке елементе композиције.
- 4) Зна карактеристике народне и ауторске књижевности.
- 5) Зна дефиниције стилских фигура, уз помоћ наставника или вршњака препознаје их у тексту.
- 6) Делимично усваја књижевне термине и појмове.
- 7) Понекад учествује у интерпретацији.
- 8) У већини случајева чита домаћу лектуру и понекад учествује у интерпретацији.
- 9) На часовима је каткад активан и ретко користи додатне изворе знања.

Језик

- 1) Ученик уме да дефинише наставне садржаје из граматике (наведене уз оцене 5 и 4).
- 2) Памти их и репродукује али грешти у примени стечених знања
- 3) Зна правописна правила и делимично их примењује у писаним радовима.
- 4) Делимично успешно пише по диктату (до 9 грешака).
- 5) Уме да одговори на питања али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа).

б) Правилно изговара гласове и понекад греши у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку, одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, препричава и описује уз помоћ наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су делимично садржајно разрађени, делимично тачно написани, композицијски утемељени. Уз помоћ проналази тражене информације у тексту

Писмени задатак: Ученик је разумео тему и одговорио на њу, али је није у потпуности разрадио. Композиција је делимично повезана, а присутан је већи број граматичких и правописних грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик разуме основни смисао текста и проналази непосредно наведене информације; делимично повезује податке и уз подстицај изводи закључке.

Рецитовање: Ученик је текст научио и тачно га репродукује, али рецитовању недостају дикција, интонација и изражајност.

Говорна вежба: Ученик излаже основну мисао, али је излагање недовољно развијено или мање логично.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

- 1) Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова).
- 2) Понекад делимично уме да опише свој доживљај.
- 3) Понекад уз помоћ уме да одреди књижевни род и стално тражи помоћ при одређивању врсте.
- 4) Уз подстицај ретко одређује неке елементе композиције.
- 5) Разликује народну од ауторске књижевности.
- 6) Препознаје неке књижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ.
- 7) У већини случајева не чита домаћу лектуру и ретко учествује у интерпретацији 8) на часовима је ретко активан.

Језик

- 1) Ученик ретко уме дефинише наставне садржаје из граматике (набројане у оценама 5 и 4), делимично их памти и репродукује али не уме примени стечена знања.
- 2) Прави веће правописне и граматичке грешке.
- 3) Потребна је стална помоћ наставника.
- 4) Углавном правилно изговара гласове и углавном греши у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни, али у вези са темом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака, али поштују форму.

Писмени задатак: Ученик је делимично разумео тему и делимично одговорио на њу. Тема је слабо разрађена, мисли су недовољно повезане и присутан је велики број грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик разуме само основне и непосредно наведене информације; тешко повезује податке и потребна му је помоћ.

Рецитоване: Ученик делимично зна текст и рецитује га несигурно, са честим грешкама и без довољне изражајности.

Говорна вежба: Ученик одговара на захтеве само уз помоћ наставника и тешко организује излагање.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ не учествује у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања а због лошег читања не разуме текст. Не чита домаћу лектуру и не учествује у интерпретацији. На часовима је неактиван.

Језик

Ученик није усвојио наставне садржаје из граматике, не препознаје граматичке категорије. Нема предзнања па тешко прати наставу, пасиван и незаинтересован. Не прихвата помоћ ни савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму. Тешко се изражава а техника читања не задовољава.

Писмени задатак: Ученик није разумео тему или није одговорио на њу. Рад је ван теме или нема јасну идеју, композиција није испоштована, а присутан је велики број језичких и правописних грешака.

Писмени задатак – разумевање прочитаног: Ученик не показује основно разумевање текста и не успева да издвоји ни основне информације.

Рецитоване: Ученик није научио задати текст и не успева да га репродукује.

Говорна вежба: Ученик не одговара на постављене захтеве ни уз помоћ наставника.

НАПОМЕНА: Писмени задатак у форми читања и разумевања прочитаног реализује се по један у сваком полугодишту и оцењује се по бодовној скали за контролне задатке, у складу са организацијом наведеном у овом документу.

Писмене провере знања структурирају се на три нивоа знања – основни, средњи и напредни.

Провера постигнућа ученика обавља се на сваком часу.

У току школске године ученици имају:

- 4 писмена задатка
- 4 контролна задатка дужа од 15 минута
- 4 домаће лектуре

- иницијални тест
- завршни тест
- најмање два усмена одговарања
- свеске ученика
- рецитације

Сумативно (бројчано) оцењивање

У току једног полугодишта ученик ће имати две оцене на контролним задацима, две оцене из писмених задатака, најмање једну оцену на усменом одговарању.

Елементи формативног оцењивања (по правилу у педагошкој евиденцији): усмени одговори, писмене провере до петнаест минута, ангажовање (степен развијености ученичке компетенције, активност на часу, успешност у групном раду, израда плаката/паноа, семинарски радови, пп презентација...), домаћи задаци, однос према раду.

Критеријуми за вредновање писмених задатака

Садржај (тема)

Напредни ниво: Потпуно разрађена тема и доведена до краја; детаљи су значајни за тему и има их у довољној мери (грађа је богата и адекватна);

Средњи ниво: Основна идеја недоречена; недовољно јасно и прегледно саопштена; недовољно грађе (непоткрепљено, уопштено);

Основни ниво: Основна идеја није саопштена; грађа или њени делови нису у вези са темом, односно веза је врло лабава;

Организација и структура

Напредни ниво:

Богата и чиста лексика (разноврсност и оригиналност у избору речи) у оквирима књижевног стандарда или функције датог језичког изражавања; синтаксички јасно и једноставно обликовање исказа (јасна и прецизна реченица, прилагодљивост облику казивања – субјективан или објективан однос према датопредметности, без сувишног или недовољног у реченичкој структури; поштовање правописних правила на високом нивоу; потпуно разрађена тема и доведена до краја; грађа је организовано изложена, има логичког реда; подела грађе на уже мисаоне целине (пасусе, одељке) сврсисходна и с обзиром на компактност тих целина, оправдана; свака реченица је нова мисао, без таутологије (сем кад она има стилско оправдање); развијају се мисли у саставу прогресивно, напредујући према пуном одговору на тему.

Средњи ниво:

Оскудна лексика (неразноврсност и имитација у избору речи); синтаксички коректно, али компликовано обликовање исказа (дуга и мање јасна реченица, нижа прилагодљивост облику казивања – субјективан или објективан однос према датој предметности); поштовање правописних правила; логичност редоследа излагања није поштована у довољној мери; подела

на пасусе, у неким случајевима, неоправдана је, неуспешна; не развијају се мисли увек прогресивно, има понављања или враћања;

Основни ниво:

Језик натруњен и недефинисан;

Нејасно и компликовано;

Погрешно писање слова, речи и реченичних знакова;

Правописно некоректно;

Несређено и нејасно причање које губи ток или га нема;

Тешко се стиче слика о току догађаја;

Мисао нејасна и неразвијена, нема јасних целина;

Стил и језик

Напредни ниво:

Богата и чиста лексика (разноврсност и оригиналност у избору речи) у оквирима књижевног стандарда или функције датог језичког изражавања;

Синтаксички јасно и једноставно обликовање исказа (јасна и прецизна реченица, прилагодљивост облику казивања – субјективан или објективан однос према датој предметности, без сувишног или недовољног у реченичкој структури;

Поштовање правописних правила на високом нивоу;

Средњи ниво:

Оскудна лексика (неразноврсност и имитација у избору речи);

Синтаксички коректно, али компликовано обликовање исказа (дуга и мање јасна реченица, нижа прилагодљивост облику казивања – субјективан или објективан однос према датој предметности);

Поштовање правописних правила;

Основни ниво:

Језик натруњен и недефинисан;

Нејасно и компликовано;

Погрешно писање слова, речи и реченичних знакова;

Правописно некоректно;

Поред наведених критеријума обратити пажњу и на:

Индивидуалност

Оригиналност

Критеријуми вредновања контролних задатака:

Контролни задаци (најављени) садрже питања из читања и разумевања прочитаног,

књижевности, граматике и правописа. Задаци су структурирани на основу три нивоа знања (основни, средњи и напредни). Уколико је ученик одсутан са часа предвиђеног за контролни задатак, радиће контролни задатак по повратку на наставу.

0% – 30% = недовољан (1)

31% – 50% = довољан (2)

51% – 70% = добар (3)

71% – 85% = врло добар (4)

86% – 100% = одличан (5)

Оцена из писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута се не уписују у дневник.

Оцена из писмене провере постигнућа у трајању 45 минута евидентирају се у дневник.

Резултати писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута се узима у обзир приликом утврђивања закључне оцене ученика, а у најбољем интересу ученика.

Оцењивање рецитовања ученика:

Одличан (5) – ученик изражајно, тачно и јасно рецитије текст уз одговарајућу дикцију, правилно изговара све гласове;

Врло добар (4) – ученик изражајно, тачно и јасно рецитије текст уз делимично одговарајућу дикцију, правилно изговара све гласове;

Добар (3) – ученик тачно рецитије текст, али без одговарајуће дикције и изражајности;

Довољан (2) – ученик рецитије текст без дикције и изражајности, правећи често грешке;

Недовољан (1) – ученик није научио задати текст.

Наставник може наградити ученика одличним оценом (5) и за израду разних паноа, презентација, учешћа на такмичењима, конкурсима, појединим секцијама, активностима у школи и сл. Ученици који раде по прилагођеном или измењеном програму у оквиру ИОП-а имају другачији критеријум оцењивања. Он није исти за све ученике и зависи од потреба и постигнућа ученика који раде по овом програму, а прилагођава се индивидуализованом раду сваког ученика појединачно. На крају првог и другог полугодишта закључна оцена из српског језика је бројчана. Она се утврђује на основу свих описних и бројчаних оцена у току једне школске године. Оцена се закључује у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.